

Д. С. Пожарська
студ. I курсу
спеціальність «Облік і оподаткування»
Науковий керівник: к. е. н., доц. Л. О. Масіна

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ В ПОЛЬЩІ

Вітчизняний бухгалтерський облік із кожним роком усе більше адаптується до вимог міжнародних стандартів. На сьогодні є низка питань щодо ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності, які різняться в країнах ЄС та Україні. Виняток не становить Польща, до якої за останній період емігрувало багато українців.

В Україні та Польщі є певна подібність у нормативно-правовій базі з бухгалтерського обліку та оподаткування, але є низка відмінностей. Ці відмінності обумовлюються як різноманітністю існуючих форм організації господарської діяльності, так і впливом на практику обліку зовнішніх факторів (економічних, політичних, соціальних, географічних). Це є вагомою проблемою та перешкодою при працевлаштуванні українців на посади бухгалтерів, податківців, аудиторів тощо [1].

Проблеми ведення бухгалтерського, податкового обліку та формування фінансової звітності в Польщі та країнах ЄС, досліджували такі науковці, як Гасанов С. С., Котляревський Я. В., Костюченко В. М., Коркушко О. Н., Кушнір Л. А., Кучерява М. В., Шляхетко В. В. та ін.

Законодавче регулювання бухгалтерського обліку в Польщі здійснюється за аналогією з іншими розвинутими країнами та гармонізовано із Міжнародними стандартами фінансової звітності та вимогами ЄС [2, с. 7]. Положення профільного Закону про бухгалтерський облік від 29 вересня 1994 р. поширюються на юридичних осіб, які зареєстровані в Польщі або в разі місцезнаходження топменеджменту цієї юридичної особи на її території. Іноземні особи, іноземні компанії, які здійснюють діяльність через відділення, представництва або зареєстровані дочірні компанії, зобов'язані здійснювати облік операцій та зберігати бухгалтерські документи відповідно до вимог польського законодавства.

Бухгалтерський облік здійснюється польською мовою та в польських злотих. Документи, підготовлені іноземною мовою, мають бути перекладені для цілей їх використання податковими органами та аудиторами. Звітний період становить 12 місяців та збігається з календарним роком. Компанія має право обрати інші дати, проте в такому разі треба обов'язково поінформувати податкові органи про таке рішення. Документи та бухгалтерські журнали мають зберігатись у головному офісі компанії та в офісі фірми, що забезпечує бухгалтерський облік підприємства. Термін зберігання документів – 5 років (за винятком деяких видів документів, що потребують постійного зберігання).

Керуючись законодавством Польщі, у формі спеціалізованих книг (гросбухів), реалізується принцип послідовного та безперервного внесення записів до реєстрів рахунків бухгалтерського обліку. На підставі цих гросбухів складається щорічний фінансовий звіт (*sprawozdania finansowego*). Також звітність складається з балансу за 12 місяців (*bilans*), який подається до 15 липня наступного року; інформації про прибутки та збитки; додатків та пояснень. Усі ці документи надсилаються до Національного судового реєстру (KRS). З розвитком інформаційних технологій, польська влада дещо спростила процедуру подання цих документів, а тому, з 2019 р. подача цих документів відбувається лише в електронному вигляді. Крім того, звіт може надсилатися через Центральний реєстр (*Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej*) – якщо підприємство не підлягає реєстрації в реєстрі. Зробити це потрібно до 30 квітня року, наступного за звітним. Фінансова звітність, яка не затверджена засновниками, податковими органами не приймається.

Поширеною практикою в Польщі є ведення бухгалтерського обліку сторонньою організацією. Перевагами аутсорсингу бухгалтерських послуг у Польщі є: гарантія якості та суворі конфіденційність; високий рівень послуг; оперативність роботи; скорочення витрат; безперервність роботи.

Польща як і більшість країн Європейського Союзу має певні особливості в податковій системі. У цій країні вона включає понад десяток прямих і непрямих податків, за винятком зборів на соціальне страхування найманих співробітників.

Основними податками для фізичних осіб та організацій є: податок на прибуток; прибутковий податок із фізичних осіб; податок на додану вартість; акцизні збори. Також, під оподаткування потрапляють об'єкти нерухомості та транспортні засоби, що знаходяться в особистому чи комерційному володінні. Платники податків у Польщі, що мають невеликі обсяги господарської діяльності, можуть набувати статусу малого платника податків і мають можливість скористатися зі спрощень в оподаткуванні підприємств ПДВ (VAT), обираючи метод касових розрахунків [3, с. 196]. Згідно із чинним законодавством Польщі, фізичні особи сплачують ще такі внески, як на окремі операції цивільно-правового характеру; податок на спадкування та дарування; податок на прибуток від банківських вкладів. Основні податки для юридичних осіб – це податок із доходу (19 %) та ПДВ (23 %). Кожна операція в частині доходів оформляється первинними документами, які є основою для заповнення Торгових книжок (Книжки обліку доходів і витрат). Торгова книга – це єдина можлива форма бухгалтерського обліку для господарських товариств, яка вимагає детального запису фінансових операцій відповідно до чинного законодавства.

Перевагами податкового обліку в Польщі є:

- відмова від великої кількості щомісячних звітів на користь сплати регулярних авансових платежів із подальшим коригуванням зобов'язань у річній звітності;
- розроблення та впровадження в практичну діяльність системи електронної звітності із застосуванням посиленого електронного цифрового підпису. З 2019 р. частина звітів приймається лише через онлайн-сервіси KRS або на платній основі через комерційні організації;
- дотримання термінів здачі річної звітності в Польщі. Річні звіти подаються в Польщі до 30 квітня (у паперовому вигляді – до закінчення роботи податкових служб, в електронному вигляді – до 23 години 59 хвилин останньої звітної доби).

Отже, податкова система Польщі більш стабільна, ніж в Україні та потребує набагато менше часу на різноманітні бухгалтерські справи, звіти та облік, має впроваджену онлайн-бухгалтерію і практично немає різких і необґрунтованих змін податкового законодавства.

Список використаної літератури

1. Коркушко О. Н., Кушнір Л. А. Бухгалтерський облік у країнах Європейського Союзу: досвід Польщі. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42.
2. Гасанов С. С., Котляревський Я. В., Кучерява М. В. Порівнянність фінансової звітності: європейський вимір та вітчизняні реалії. Фінансово-економічна інтеграція України в ЄС : наукові праці НДФІ. Київ. 2016. № 1 (74). С. 5–15.
3. Шляхетко В. В. Порівняльний аналіз особливостей ведення обліку суб'єктів малого підприємництва України та окремих країн ЄС. *Наукові записки / Scientific papers*. Київ. 2016. № 1 (52). С. 194–200.